

УДК 314.7:316.6:364.65 (477.83-25)

Рілінг О. – ст. гр. Дк-41

Українська академія друкарства

ВПЛИВ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА СОЦІАЛЬНЕ СИРІТСТВО (ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ)

Науковий керівник: к.філол.н., доцент Ткач Л.М.

Riling O.

Ukrainian Academy of Printing

THE IMPACT OF MIGRATION PROCESSES ON SOCIAL ORPHANAGE (LVIV REGION)

Supervisor: C. of Ph. S., Associate Professor, Tkach L.M.

Ключові слова: трудова міграція, сирітство

Keywords: labor migration, orphanage

Сьогодні питання трудової міграції населення залишається дуже важливим для України, оскільки щороку дедалі більше громадян виїжджає за кордон для подальшого там працевлаштування, що ускладнює ще одну проблему – соціальне сирітство.

Посилення міграційних процесів почало відбуватися через високий відсоток безробіття. Ключові причини: політична нестабільність; економічні проблеми; сімейні обставини; збройні конфлікти в Україні; відсутність умов для самореалізації [3]. Ці процеси позначилися зовнішніми і внутрішніми чинниками на ускладненні такої проблеми, як соціальне сирітство. Дослідники намагаються пояснити рівень зростання сирітства впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. Зовнішні фактори: високий рівень безробіття, важка соціально-економічна ситуація в країні тощо; внутрішні: погані матеріальні та житлові умови, неналежне виховання батьками своїх дітей, неблагополуччя в сім'ї, важкий психологічний клімат – усі ці та інші фактори спричиняють несприятливу атмосферу в сім'ї. Пошук шляхів виходу з кризових ситуацій, покращення благополуччя в сім'ї наштовхують батьків емігрувати на заробітки. У такій ситуації діти залишаються без належного догляду й необхідної уваги.

У зв'язку з цим виникає проблема впливу Інтернету на самовиховання підлітків. Інтернет дає підлітку можливість «втєкти» з реального світу у світ, який він створив собі сам. Вплив Інтернет-залежності на підлітка призводить до негативних наслідків: відсутність або брак спілкування і теплих емоційних стосунків у родині; відсутність у підлітка захоплень, інтересів чи вподобань, не пов'язаних із комп'ютером; невміння налагоджувати контакти, відсутність друзів [1]. Небезпечні сигнали Інтернет-залежності: нав'язливе прагнення постійно перевіряти електронну пошту; передчуття наступного онлайн-сеансу; збільшення часу, проведеного онлайн; збільшення кількості грошей, що витрачаються онлайн. Причини: дезадаптованість у соціумі, дисгармонія в родині, труднощі з пошуком спільної мови з однолітками, страх через перехід до самостійного життя.

У дослідженнях про особливості сімей трудових мігрантів дедалі частіше виокремлюється проблема соціального сирітства. Унаслідок зміни пріоритетів у сучасних сім'ях, де на перше місце ставиться матеріальний достаток і благополуччя, зростає відсоток дітей категорії «соціальні сироти» [4]. Соціальною сиротою слід вважати дитину, яка з певних причин позбавлена батьківської уваги. До соціальних

сиріт належать діти, які мають біологічних батьків, але ті не займаються вихованням дітей і не піклуються про них [1]. Вплив міграції на трансформацію сучасної сім'ї передбачає як фізичний, так і психологічний розрив між членами сім'ї. А відсутність батьків у процесі зростання дітей дає можливість теоретично застосовувати до них такий термін як «соціальні сироти» [5], адже ж це справді ті діти, які при живих батьках позбавлені їхнього піклування та близького емоційного зв'язку.

Для прикладу наведемо в табл.1. статистичні дані Державної міграційної служби України Львівської області (звіт за станом на 12.03.2021).

Таблиця 1 – Статистичні дані Державної міграційної служби України (Львівська область) [2]

Оформлення посвідок на постійне проживання		Оформлення посвідок на тимчасове проживання		Оформлення посвідок на тимчасове проживання у зв'язку з працевлаштуванням	
3 01.01.2021	За минулий тиждень	3 01.01.2021	За минулий тиждень	3 01.01.2021	За минулий тиждень
77	7	586	27	71	8

Отже, за нашими дослідженнями, у Львівській області (порівняно з іншими областями) статистичні показники (дані про оформлення посвідок на тимчасове проживання) не перевищують дані інших регіонів країни. Перше місце посідає Київська область (4429), друге – Харківська область (2303), третє – Одеська область (885) і четверте – Львівська область (586).

Постійно перебуваючи за кордоном для вирішення матеріальних проблем, батьки не в змозі приділяти належної уваги вихованню своїх дітей. Як наслідок – виростає покоління «покинутих дітей заробітчани», які є неповнолітніми особами, батьки яких тимчасово виїхали до іншої країни займатися оплачуваною важкою працею та залишили дітей під наглядом родичів, сусідів, знайомих, друзів. Фактично такі діти не отримують належної уваги дорослих, передусім батьківської, через що потрапляють під вплив негативних чинників ризику і стикаються з великою кількістю проблем.

Для створення ефективного державного механізму захисту права дитини на виховання в період перебування батьків за кордоном пропонують зробити такі першочергові кроки: дітей трудових мігрантів законодавчо виокремити в окрему категорію, яка потребує особливої уваги з боку відповідних закладів освіти та соціальних служб, і надати їм офіційного статусу «діти трудових мігрантів»; створити облік сімей, членами яких є батьки – трудові мігранти та їх діти, й уповноважити певних суб'єктів періодично здійснювати перевірку умов проживання дітей трудових мігрантів та забезпечення їхнього права на виховання; запровадити механізм, який би забороняв батькам виїжджати за кордон до моменту внесення їх до відповідного обліку сімей трудових мігрантів; коли за кордон виїжджають обоє з батьків, розробити і запровадити порядок призначення тимчасової опіки (піклування) дітям трудових мігрантів [4].

Список використаних джерел:

1. Вплив Інтернет-залежності на особистість підлітків. URL: http://tpsp-journal.kpu.zp.ua/archive/3_2018/41.pdf (дата звернення: 15.10.2021).
2. Державної міграційної служби України Львівської області URL: dmsu.gov.ua/assets/files/statistic/week/immi-12-03-2021.pdf (дата звернення: 12.03.2021).
3. Еміграційні процеси в Україні: мотивації, тенденції та наслідки для країни. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/1_2018/3.pdf (дата звернення: 15.10.2021).
4. Забезпечення права дитини на належне виховання в сім'ї трудових мігрантів. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:aM8n-VxovDAJ:visnyk-psp.kpi.ua/article/view/152619/151713+&cd=5&hl=ru&ct=clnk&gl=ua> (дата звернення: 15.03.2021).
5. Соціальне сирітство в контексті сучасних міграційних процесів в Україні. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Ilyk_Khrystyna/Sotsialne_syritstvo_v_konteksti_suchasnykh_mihratsiinykh_protseviv_v_Ukraini.pdf (дата звернення: 14.03.2021).